

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ PROGRAMININ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF THE TÜRKİYE CENTURY MAARİF MODEL PROGRAM BASED ON TEACHERS' OPINIONS

Nuray ÖZGE SAĞBAŞ

Millî Eğitim Bakanlığı

nurayozgesagbas@hotmail.com

ORCID: 0000-0003-2630-8620

ÖZ

ABSTRACT

Geliş Tarihi:

21.06.2025

Kabul Tarihi:

17.09.2025

Yayın Tarihi:

28.09.2025

Anahtar Kelimeler

Türkiye Yüzyıl
Maarif Modeli,
Süreç Odaklı Ölçme,
Beceri Temelli
Yaklaşım,
Veli Bilgilendirme
Kılavuzu.

Keywords

Türkiye Century
Maarif Model,
Process-oriented
Assessment,
Skill-based
Approach,
Parental Information
Guide.

Bu araştırmada yeni bir eğitim reformu olan Türkiye Yüzyıl Maarif Modeli Öğretim Programı çerçevesinde geliştirilen süreç odaklı ölçme sistemi, beceri temelli yaklaşım ve veli bilgilendirme kılavuzları gibi uygulamaların öğrenci gelişimine ve eğitim süreçlerine etkilerine ilişkin öğretmen görüşlerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Nitel araştırma yöntemi ve ölçüt örnekleme kullanılarak araştırmada katılımcı görüşleri süreç odaklı yaklaşım, beceri odaklı yaklaşımın sınav temelli ölçme sistemine katkıları, veli kılavuzlarının öğrenci katılımına etkisi, Türkiye Yüzyıl Maarif Modeli Öğretim Programı'nın öğrenci gelişimine katkısı temaları altında analiz edilmiştir. Türkiye Yüzyıl Maarif Modeli Öğretim Programı, eğitimde millî ve evrensel değerleri harmanlayan, teknolojiyi etkili şekilde kullanan ve kapsayıcı bir sistem inşa eden bir modeldir. Eğitim alanındaki mevcut eksiklikleri gidermeyi hedefleyen bu program, Türkiye'nin eğitim sistemini çağın gereksinimlerine uygun bir şekilde dönüştürmeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda bu araştırmanın modelin etkinliğini artırarak eğitimde sürdürülebilir başarıya ulaşılmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca bu çalışma ile öğretmen görüşlerine göre elde edilen bulguların Millî Eğitim Bakanlığının üst düzey yöneticilerine, eğitimle ilgili diğer paydaşlara ve politika geliştirme süreçlerine rehberlik edeceği düşünülmektedir.

This study aims to explore teachers' perspectives on the impact of various components developed within the framework of the Türkiye Century Maarif Model Curriculum-a new educational reform-such as the process-oriented assessment system, the skill-based approach, and parental information guides, on student development and educational processes. Employing a qualitative research design and criterion sampling method, the study analyses participant views under the themes of process-oriented approach, contributions of the skill-based approach to exam-oriented assessment systems, the impact of parental guides on student participation, and the contribution of the Türkiye Century Maarif Model Curriculum to student development. The Türkiye Century Maarif Model Curriculum is a model that integrates national and universal values in education, utilises technology effectively, and constructs an inclusive educational system. Aiming to address existing shortcomings in the education field, this programme seeks to transform Türkiye's education system in alignment with contemporary requirements. In this regard, it is anticipated that the findings of this study will contribute to enhancing the effectiveness of the model and achieving sustainable success in education. Moreover, the insights gained from teachers' perspectives are expected to serve as a valuable reference for senior officials in the Ministry of National Education, other stakeholders in the field of education, and those involved in policy-making processes.

DOI: <https://doi.org/10.30783/nevsosbilen.1724374>

Atıf/Cite as: Özge Sağbaş, N. (2025). Türkiye Yüzyıl Maarif Modeli Programı'nın öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 15(3), 1566-1583.

Giriş

Türkiye, eğitim alanında köklü değişim ve gelişim süreçleri geçirerek modern, çağdaş ve millî değerlere odaklanan bir sistem oluşturma yolunda önemli adımlar atmaktadır. Bu çerçevede hayata geçirilen Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, öğrenci merkezli bir yaklaşım benimseyerek eğitimdeki kaliteyi artırmayı hedeflemektedir. Model, öğretim programları, öğretmen rolleri, öğrenci beklentileri ve veli katılımı gibi birçok temel unsuru kapsamaktadır. Öğretim programı, “Okul içinde veya dışında bireye kazandırılması hedeflenen bir dersin öğretimine ilişkin tüm etkinlikleri içeren yaşantıların sistemli bir biçimde düzenlenmesi” olarak tanımlanmaktadır (Demirel, 2024). Öğretim programları, öğrencilerin her sınıf düzeyinde erişmeleri beklenen bilgi ve beceri seviyelerini tanımlayan öğrenme hedeflerini de belirler (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2024). Cumhuriyet’in ilanından günümüze kadar 1924, 1926, 1936, 1948, 1968, 1998, 2005, 2009, 2017 ve 2018 yıllarında öğretim programı hazırlanmıştır (Özge Sağbaş, 2021). Beşerî, fiziki, politik ve sosyal faktörler öğretim programlarının zaman içinde güncellenmesi ya da değiştirilmesi noktasında etkili olmuştur (Aksoy & Taşkın, 2019). 2024 yılında kademeli şekilde yürürlüğe alınan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programı’nda (TYMMÖP) ise öğretim programlarında sadeleştirme gerekliliğine vurgu yapılmış, bilgi ve becerinin karşılıklı etkileşimde olduğu ve birbirinden beslendiği, “öğrenci ne bilmeli” sorusunun esas alındığı bir içerik çerçevesi oluşturulmuştur (MEB, 2024).

“Köklerden Geleceğe” teması ile hayata geçirilen TYMMÖP, sürekli gelişimi destekleyen bir ölçme değerlendirme anlayışını benimsemektedir. Bu çerçevede, yapılandırmacı öğrenme yaklaşımının desteklediği süreç odaklı değerlendirme (Aydoğmuş & Coşkun-Keskin, 2012), öğrencinin eğitim süreci sonunda geliştirdiği ürün yerine, o ürünün oluşturulma sürecine de odaklanmakta olup, öğrencinin ne öğrendiği kadar, öğrenme sürecinde kullandığı yöntemler (Prawat, 1992) ve bu süreçte gösterdiği performansı da dikkate almaktadır. Öğretim sürecinin bitiminde, sadece öğrencinin ortaya koyduğu sonuç değil, aynı zamanda bu sonucu elde etme süreci de değerlendirme kapsamına girmektedir. Bu nedenle süreç odaklı yaklaşım, ölçme ve değerlendirmenin daha kapsamlı, bütüncül, gerçekçi ve yenilikçi bir yöntemi olarak tanımlanabilir (Kaş & Işık, 2021; Wiggins, 2011). Bu bağlamda öğrenci portfolyoları, ödevler, projeler, performans görevleri, sunumlar, kontrol listeleri, sınavlar, gözlem ve görüşme formları, öğrenci anketleri, rol yapma etkinlikleri, grup çalışmaları, farklı ölçme ölçekleri, mezun anketleri, sınıf içi tartışmalar, öz değerlendirme çalışmaları, akran değerlendirmeleri ve yansıtma yazıları gibi yöntemlerden yararlanılmaktadır. Bu araçlar, öğrencilerin bilgi, beceri ve tutum gelişimlerini çok yönlü bir şekilde izlemeye ve değerlendirmeye olanak sağlamaktadır (Aydoğmuş & Coşkun-Keskin, 2012; Başol, 2019; Göçer, Arslan & Çaylı, 2017; Üredi, 2024) TYMMÖP’de süreç boyunca öğrenci performansını ölçmek ve geliştirmek amacıyla kullanılan çeşitli kanıtlar yer almaktadır. Beceri temelli öğretim süreçlerinde ölçme ve değerlendirme uygulamalarının öncelikli amaçlarından biri, öğrencilere açık, anlaşılır ve geliştirici nitelikte geri bildirim sağlamaktır. Bu yaklaşımda hedeflenen kazanımlar, öğrencilere çeşitli beceriler kazandırmanın yanı sıra, günlük yaşamla bağlantılı sorular aracılığıyla problem çözme yeteneklerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır (Kılcan, 2021). Öğrenme kanıtları arasında yer alan öz değerlendirme ve akran değerlendirme uygulamaları, öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerinin sorumluluğunu üstlenmelerine, bir sonraki öğrenme aşamasına ne ölçüde hazır olduklarını belirlemelerine ve öğretim süreçlerine aktif katılım sağlamalarına olanak tanımaktadır (Bushell, 2006; Kösterelioğlu & Çelen, 2016). Etkili geri bildirim, hem esnek hem de uygulanabilirliği yüksek olan yapısıyla (Berk & Özer, 2024) öğrencinin mevcut durumunu net bir şekilde ortaya koyarak, öğrenme ve öğretme süreçlerinin iyileştirilmesine önemli bir katkı sağlar. Öğrenmeye ilişkin deneyimlerin sürekli olarak geliştirilmesini ve sonuçta öğrenci başarısının artırılmasını amaçlayan geliştirici (biçimlendirici) değerlendirme (Göker, 2015) yöntemlerinden olan *performans görevi*, öğrencilerin bireysel veya grup halinde seçtikleri konular üzerinde yaptıkları araştırmalardır. Bu çalışmalar, çeşitli alanlarda bilgi ve becerilerin bir araya gelmesiyle oluşur (McMillian, 2007) ve TYMMÖP’de titizlikle yapılandırılmıştır (MEB, 2024b). Eğitimde en kritik unsurlardan biri öğretmenlerdir. TYMMÖP çerçevesinde, öğretmenlerin mesleki gelişimine büyük bir önem atfedilmektedir. Bu bağlamda, sürekli eğitim programlarıyla dijital pedagojik becerilerin geliştirilmesi ve sınıf içindeki etkileşimin artırılması hedeflenmektedir. Öğretmenler yalnızca bilgi aktaran bireyler olmaktan öte, rehber, lider ve ilham veren figürler olarak da değerlendirilmektedir. Böylece öğrencilere, bireysel farklılıklarını göz önünde bulundurarak kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimleri sunma fırsatı sağlanmaktadır.

TYMMÖP’nin en temel amacı, yetkin ve erdemli bireyler yetiştirmektir. TYMMÖP, kültürel mirası koruyarak modern eğitim anlayışını benimseyen özgün bir yaklaşım olarak tasarlanmıştır. Bu model, bireylerin ahlâki,

zihinsel, duygusal ve akademik gelişimlerini destekleyen bir yapı sunmaktadır. TYMMÖP’de belirtilen yetkinlik ve erdem, birbirini tamamlayan iki önemli kavramdır. Yetkinlik, belirli bir alanla ilgili gerekli bilgi ve becerilerin kazanılmasını ifade ederken, erdem ise bireyin ruhsal olgunluğu ve toplumsal açıdan takdir edilen ahlâki niteliklerin bir araya gelmesidir (Ateş, 2024). Bu bağlamda, TYMMÖP’nin odaklandığı öğrenci profili, öğrencilerin bilgi, beceri, tutum ve değerlerini bütünsel bir şekilde değerlendirir. Eğilim, “*bir şeye ilgi duymak, arzu etmek veya içtenlikle yönelmek anlamında tanımlanırken, beceri ise bir kişinin doğal yatkınlıkları ve öğrenim süreciyle geliştirdiği, bir işi başarma ve belirli bir işlemi amaç doğrultusunda etkili bir şekilde tamamlama yeteneği olarak ifade edilir. Beceri, aynı zamanda maharet olarak da adlandırılabilir.*” şeklinde ifade edilmektedir (TDK, 2025). TYMMÖP öğrenci profili ve bileşenleri Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. TYMMÖP Öğrenci Profili

Sıra	Öğrenci Profili Özelliği	Bileşenleri
1	Ahlâklık	Adil, başkalarının haklarına saygı duyan, tabiata ve toplumsal sorunlara duyarlı, güvenilir, saygılı, doğru, dürüst
2	Bilge	Bağımsız ve özgür düşünen, belagat sahibi, bilgilerini paylaşan, ilme ulaşan, estetik duyarlılık sahibi
3	Cesaretli	Yiğit ve mert, risk alan, inisiyatif alan, destekleyici, girişimci
4	Estetik	Güzelliğe duyarlı, olgun, seçici, zarif, ölçülü, sanatsal yeteneklerini bilen ve kullanan
5	İradeli	Kararlı ve ıddialı, ilkeli, tutarlı, kendine güvenen, öfkesini kontrol eden, sorumluluk alan
6	Merhametli	Şefkatli, affedici, iyiliksever, yardımsever, paylaşımcı, sorumluluk alan
7	Sağlıklı	Sağlıklı beslenen, düzenli uyuyan ve dinlenen, düzenli spor ve egzersiz yapan, temiz, bağımlılıktan kaçınan ve bağımlılıkla mücadele eden, manevi sağlığını koruyan
8	Sorgulayıcı	Meraklı, eleştirel düşünen, araştırmacı, esnek, iş birliği yapabilen, problem çözen
9	Üretken	Hayal ve hedefleri olan, çalışkan, öğrenmeye istekli, azimli ve sabırlı, iletişime ve dayanışmaya açık, yaratıcı
10	Vatansever	Bayrağını seven, Türkçeye sahip çıkan, vatanını, milletini seven ve savunan, gelişmiş bir devlet bilincine sahip olan, ülke çıkarlarını üstün tutan, vatandaşlık hak ve sorumluluklarını bilen, millî kültürüne ve manevi değerlere bağlı

Kaynak: Millî Eğitim Bakanlığı [MEB] (2024a). Öğrenci profili: Yetkin ve erdemli insan (<https://tymm.meb.gov.tr/ogrenci-profil> erişim tarihi: 03.08.2025).

Eğitim sistemleri, bireyleri sadece akademik bilgilerle donatmakla kalmayıp aynı zamanda toplumda aktif rol alan, üretken ve katma değer yaratan bireyler yetiştirmeyi hedeflemektedir. 21. yüzyılda hızlı şekilde değişen dünyaya uyum sağlamak için eğitimde yenilikçi yaklaşımların benimsenmesi büyük önem taşımaktadır. Bu doğrultuda, TYMMÖP 21. yüzyıl becerilerini eğitim sistemine entegre ederek bireyleri geleceğe hazırlamayı hedefleyen bir yaklaşım sunmaktadır. 21. yüzyıl becerileri Tablo 2’de yer almaktadır:

Tablo 2. 21. Yüzyıl Becerileri

Kişisel Beceriler	- Kişisel gelişim ve özerklik (kendi kendini yönetme, kendi kendini organize etme, kendi kendini düzenleme, kendi kendini yönlendirme, kendi kendini yansıtırma, bağımsız düşünme, özerk hareket etme, yaşam planları ve projeleri oluşturma ve yürütme, hakları savunma, duygusal zekâ) - Yaratıcılık (merak, hayal gücü, şakacılık, yaratıcı üretim, ortak yaratıcılık, yenilikçilik) - Problem çözme, eleştirel düşünme (gerçek öğrenme ortamlarında analitik düşünme, kanıtların analizi ve değerlendirilmesi, verilen zorluklarda çözüm sağlama yeteneği, üst düzey düşünme, sağlam muhakeme, bilgili karar alma, yenilik) - Küreselleşmiş ortamda bulunma (uyum sağlama, çeviklik, karmaşıklık yönetme, risk alma)
-------------------	---

Bilgi ve anlamlı bilgi	• Öğrenme (öz-yansıtma, öz-değerlendirme, öz-gelişim, meta-biliş, e-öğrenme, öz-yönetimli öğrenme, bağımsız öğrenme, bilgi inşası, sosyal ve işbirlikçi öğrenme, entelektüel riskler) • Bilgi yönetimi (bilgi okuryazarlığı, veri erişimi ve analizi, birden fazla eşzamanlı bilgi akışını yönetme, bilgiyi yeni durumlara uygulama, yeni bilgi oluşturma, içerik bilgisi)
Sosyal beceriler	• İletişim-iş birliği (anadilde ve yabancı dillerde becerikli sözlü ve yazılı iletişim, özellikle heterojen ortamlarda ekip çalışması, açık fikirlilik, çatışma yönetimi) • Kültürel farkındalık, küresel farkındalık (çeşitli kültürlerin değerini takdir etme ve kasıtlı olarak kültürler arası ilişkiler ve ağlar kurma yeteneği) • Liderlik (kendi kendini motive etme, inisiyatif alma, girişimcilik, etkiyle liderlik etme)
Dijital okuryazarlık	• Medya ve bit kullanımına güven, • Dijital araçların kullanımında yeterlilik, • Etkileşimli dijital beceriler, • Dijital araçların eleştirel kullanımı (analiz, eleştiri, değerlendirme, yaratma), • Karmaşık ortamlarda gerekli olan etik sorumluluklara katılma yeteneği, teknolojiye katılımcı kültür

Kaynak: Chalkiadaki, A. (2018). A systematic literature review of 21st century skills and competencies in primary education. *International Journal of Instruction*, 11(3), 1-16. <https://doi.org/10.12973/iji.2018.1131a>.

Bu yapıdan hareketle TYMMÖP’de öğrenci profili ve bileşenlerinin 21. yüzyıl becerileri çerçevesinde yapılandırıldığı söylenebilir. TYMMÖP, insanı ruh ve beden bütünlüğüyle ele alan kapsamlı bir eğitim anlayışına sahiptir. Bu model, erdemli ve yetkin bireylerin yetiştirilmesine yönelik özgün bir yaklaşım sunmaktadır. Bu çerçevede, insanı ele alırken “ontolojik bütünlük”, bilgiye yaklaşımda “epistemolojik bütünlük”, eğitim sürecine ilişkin değerlendirmelerde “zamansal bütünlük” ve değerlere dair “aksiyolojik olgunluk” kavramları, TYMMÖP’nin öğrenci profili için temel unsurlarını oluşturur (MEB, 2024a).

TYMMÖP’nin en önemli unsurlarından biri, öğrencilerin bireysel gelişimine odaklanmasıdır. Geleneksel eğitim anlayışında genellikle ezberci bir tutum hâkimken, yeni modelin amacı öğrencileri yaratıcı, özgüvenli ve girişimci bireyler olarak yetiştirmektir. Proje tabanlı öğrenme, atölye çalışmaları ve uygulamalı eğitim gibi yenilikçi yöntemler sayesinde, öğrencilerin hem akademik hem de sosyal gelişimleri desteklenmektedir. TYMMÖP’de ölçme süreci, üzerinde titizlikle durulan bir alandır. Öğretim programları çerçevesinde, öğrencilerin öğrenim süreçlerini takip etmek amacıyla geliştirici ölçme ve değerlendirme yöntemleri kullanılmakta ve sınıf içinde performans görevlerine yönelik uygulamalara öncelik verilmektedir. TYMMÖP öğrenme kanıtları Tablo 3’te yer almaktadır.

Tablo 3. TYMMÖP Öğrenme Kanıtları

Öğrenci performansını ölçmek için kullanılan öğrenme kanıtları	Öğrenci gelişimi, çeşitli değerlendirme araçları ve yöntemleriyle izlenebilir. Bu araçlar arasında öğrenci portfolyoları, ödevler, projeler, performans görevleri, sunumlar, kontrol listeleri, sınavlar, gözlem ve görüşme formları, öğrenci anketleri, rol yapma etkinlikleri, grup çalışmaları, ölçekler, mezun anketleri, sınıf içi tartışmalar, öz değerlendirme, akran değerlendirmesi, grup değerlendirmeleri ve yansıtma yazıları yer almaktadır. Bu çeşitlilik, öğrencilerin farklı yönlerini kapsamlı bir şekilde değerlendirmeyi mümkün kılar.
Öğrenme kanıtlarının kullanıldığı aşamalar	Öğretim sürecinin planlanması, ölçme ve değerlendirme araçlarının seçiminden performans kriterlerinin belirlenmesine kadar çeşitli adımları içerir.
	Öğretim tasarımının unsurları arasında ölçme ve değerlendirme araçlarının hazırlanması gibi önemli konular bulunmaktadır.

Öğretim sürecinin uygulanması, veri toplama, verilerin analiz edilmesi, geri bildirim sağlanması, öğrenme-öğretme tasarımlarının güncellenmesi ve sürekli iyileştirme gibi aşamaları kapsamaktadır. Bu adımlar, öğretim sürecinin etkinliğini artırmak ve öğrencilerin öğrenme deneyimlerini sürekli olarak geliştirmek için önemlidir.

Kaynak: Millî Eğitim Bakanlığı [MEB] (2024b). Öğrenme kanıtları: Ölçme- değerlendirme. (<https://tymm.meb.gov.tr/olcme-degerlendirme> Erişim tarihi: 03.08.2025).

Eğitim sürecinde okul paydaşlarından biri olan velilerin rolü son derece önemlidir. TYMMÖP ailelerin eğitim sürecine daha aktif bir katılım göstermelerini teşvik etmeyi hedeflemektedir. Çocuklarının eğitimine etkin bir şekilde katılan aileler, öğrencilerin başarısını artıran en önemli unsurlar arasında yer almaktadır. Bu bağlamda düzenlenen veli toplantıları, seminerler ve rehberlik hizmetleri, velilerin eğitim sürecine bilinçli bir şekilde katkıda bulunmalarını sağlamaktadır. Ayrıca, yenilenen öğretim programları hakkında velilere ayrıntılı bilgiler sunmak amacıyla bir veli bilgilendirme kılavuzu da hazırlanmıştır. Türk Dil Kurumu [TDK] Sözlüklerinde (2025) *kılavuz* sözcüğü, “Herhangi bir alanda ve konuda bilgi veren, yol gösteren kitaplar, rehberler veya kaynaklar, genellikle başvuru eserleri veya kılavuzlar olarak adlandırılır.” şeklinde tanımlanmaktadır. Bu bağlamda *Veli Bilgilendirme Kılavuzu*’nda, TYMMÖP çerçevesinde, beceriler, eğilimler, değerler, eğitim-öğretimdeki roller ve öğretim programlarının ders bazında tanıtımı gibi konulara detaylı bir şekilde yer verilmiştir (Karataş, 2025; MEB, 2024c). Bu unsurlar, öğrenci gelişimini desteklemek ve eğitim sürecinin daha etkili hale gelmesini sağlamak için önem taşır (MEB, 2024a). Velilere yönelik hazırlanan veli bilgilendirme kılavuzu ile velilerin çocuklarının eğitim sürecine aktif katılımı ve sağlayacakları geribildirim ile eğitim ve öğretim faaliyetlerinin etkin ve verimli yürütülmesi amaçlanmıştır (MEB, 2024c). Kılavuzda yer alan konular Tablo 4’te yer almaktadır.

Tablo 4. Veli Bilgilendirme Kılavuzu Bileşenleri

Sıra	Konular	Bileşenleri
1	Beceriler	Üst düzey düşünme becerileri Alan becerileri Sosyal duygusal öğrenme becerileri Okuryazarlık becerileri
2	Eğilimler	Benlik eğilimleri Sosyal eğilimler Entelektüel eğilimler
3	Değerler	Adalet, aile bütünlüğü, çalışkanlık, dostluk, duyarlılık, dürüstlük, estetik, mahremiyet, merhamet, mütevazılık, özgürlük, sabır, sağlıklı yaşam, saygı, sevgi, sorumluluk, tasarruf, temizlik, vatanseverlik, yardımseverlik
4	Eğitim-Öğretimde Roller	Yöneticilerin Rolü, Öğretmenlerin Rolü, Öğrencilerin Rolü, Velilerin Rolü
5	Öğretim Programlarının Ders Bazında Tanıtımı	Türk Dili ve Edebiyatı, Felsefe, Tarih, Coğrafya, Biyoloji, Kimya, Matematik, Fizik Dersleri Öğretim Programları

Kaynak: Millî Eğitim Bakanlığı [MEB] (2024c). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları veli bilgilendirme kılavuzu. (<https://tymm.meb.gov.tr/upload/kilavuz/veli-kilavuzu.pdf> Erişim tarihi: 07.03. 2025).

Alan yazın incelendiğinde TYMMÖP’ye ilişkin yapılan araştırmalar, ampirik bulgulardan yoksundur. Yapılan araştırmaların bir kısmı nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman incelemesi şeklinde (Arslankara & Arslankara, 2024; Karataş, 2024; Ülçay, 2024; Yurdakal, 2024), sınırlı sayıda çalışma da ders programı düzeyinde öğretmen görüşlerinin incelenmesi (Uygun & Akgül, 2024) üzerinedir. Alan yazında, TYMMÖP ve ölçme-değerlendirme uygulamalarının öğrenci ve velilere sağlayacağı katkıların neler olabileceği konusunda öğretmen görüşlerinin belirlenmesini inceleyen bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu durum, alanda belirgin bir boşluğun mevcut olduğuna işaret etmektedir. Bu çalışma ile öğretmen görüşlerine göre elde edilecek bulguların Millî Eğitim Bakanlığının üst düzey yöneticilerine, eğitimle ilgili diğer paydaşlara ve politika geliştirme süreçlerine rehberlik edeceği düşünülmektedir. Ayrıca, bu bulguların, gelecekte yapılacak araştırmalar için de değerli bir veri kaynağı oluşturması beklenmektedir. TYMMÖP, eğitimde millî ve evrensel değerleri harmanlayan, teknolojiyi etkili şekilde kullanan ve kapsayıcı bir sistem inşa eden bir modeldir. Eğitim alanındaki mevcut eksiklikleri gidermeyi hedefleyen bu model, Türkiye’nin eğitim sistemini çağın gereksinimlerine uygun bir şekilde

dönüştürmeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda gerçekleştirilecek araştırmalar ve uygulamalar, modelin etkinliğini artırarak eğitimde sürdürülebilir başarıya ulaşılmasına katkı sağlayacaktır. Bu araştırmada TYMMÖP çerçevesinde geliştirilen süreç odaklı ölçme sistemi, beceri temelli yaklaşım ve veli bilgilendirme kılavuzları gibi uygulamaların öğrenci gelişimine ve eğitim süreçlerine etkilerine ilişkin öğretmen görüşlerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu amaçla araştırmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Sonuç yerine süreç odaklı ölçme sistemi hakkındaki görüşleriniz nelerdir?
2. Beceri odaklı yaklaşımın, sınav temelli ölçme sistemine katkıları hakkındaki görüşleriniz nelerdir?
3. Velilere yönelik hazırlanan bilgilendirme kılavuzlarının öğrencilerinin eğitim süreçlerine aktif katılım sağlayacağı konusundaki görüşleriniz nelerdir?
4. TYMMÖP'nin öğrencilere sağlayacağı katkılar konusundaki görüşleriniz nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın deseni

Nitel araştırma yaklaşımı ile yürütülen bu araştırmada *olgubilim deseni* esas alınmıştır. Olgubilim, bireylerin anlık deneyimlerinin onu deneyimleyenlerin bakış açısından inceleyerek tanımlanmasıdır (Edmonds & Kennedy, 2017). TYMMÖP hakkındaki öğretmen görüşleri ortaya çıkarılmıştır.

Çalışma grubu

Araştırma çalışma grubu, 2024-2025 Eğitim Öğretim yılında Ankara ilinde devlete bağlı Anadolu Liselerinde görev yapmakta olan 10 öğretmenden oluşmaktadır. Bu büyüklükteki bir katılımcı grubunun odak grup görüşmesi için yeterli olduğunu belirtilmektedir (Çokluk, Yılmaz & Oğuz, 2011). Çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Ölçüt örnekleme, önceden belirlenmiş bir dizi ölçütü karşılayan bütün durumların çalışılmasıdır. Burada sözü edilen ölçüt veya ölçütler araştırmacı tarafından oluşturulabilir ya da daha önceden hazırlanmış bir ölçüt listesi kullanılabilir (Yıldırım & Şimşek, 2016, s.122). Bu kapsamda mevcut araştırmada katılımcı olarak yer almak için ölçüt olarak Anadolu Lisesinde görev yapıyor olmak, TYMMÖP ile ilgili seminer, konferans, kongre vb. bir eğitim programına katılmış olma şartı aranmıştır. Araştırmada Anadolu Liseleri hem akademik hem de sosyo- kültürel bileşenleri bünyesinde barındırması nedeniyle TYMMÖP'ye ilişkin görüşlerin en dengeli ifade edilebileceği bir okul türü olmasından dolayı seçilmiştir. Katılımcılara ilişkin demografik bilgiler Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5. Katılımcılara İlişkin Demografik Bilgiler

Katılımcı	Cinsiyet	Kıdem	Branş	Eğitim Durumu	Ünvan	2024-2025 eğitim öğretim yılında programı uygulama durumu
Ö1	E	11-20 yıl	DİKAB	Lisans	Uzman Öğretmen	Evet
Ö2	K	1-10 yıl	Biyoloji	Yüksek Lisans	Öğretmen	Evet
Ö3	E	21-30 yıl	Görsel Sanatlar	Yüksek Lisans	Başöğretmen	Hayır
Ö4	E	1-10 yıl	İngilizce	Lisans	Öğretmen	Hayır
Ö5	E	11-20 yıl	Coğrafya	Yüksek Lisans	Uzman Öğretmen	Evet
Ö6	K	1-10 yıl	Matematik	Lisans	Öğretmen	Evet
Ö7	E	1-10 yıl	Matematik	Lisans	Öğretmen	Evet
Ö8	K	1-10 yıl	İngilizce	Lisans	Öğretmen	Hayır

Ö9	E	21-30 yıl	Tarih	Lisans	Başöğretmen	Evet
Ö10	K	1-10 yıl	Biyoloji	Yüksek Lisans	Öğretmen	Evet

Veri toplama araçları

Araştırmanın verileri, yarı yapılandırılmış bir görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Görüşme formu hazırlanırken, araştırmanın cevaplamak istediği sorulara yönelik açık uçlu ve sonda sorular oluşturulmuştur. Tüknüklü (2000) çalışmasında, yarı yapılandırılmış görüşme formlarının, araştırma yapan kişiye esneklik kazandırarak farklı alternatifler sunma amacı taşıdığına dikkat çekmektedir. Araştırma sorularının, araştırma amacına uygunluğunun belirlenebilmesi için kapsam geçerliği ve dil açısından uyumluluğun sağlanması amacıyla iki alan uzmanı ve bir dil uzmanından destek alınmıştır. Ayrıca, temel sorular ile sonda soruların anlaşılabilirliğini ve kullanılan ifadelerin katılımcılara uygunluğunu test etmek amacıyla, araştırmaya dâhil edilmeyen üç farklı öğretmenle pilot uygulama yapılmıştır. Pilot uygulama sonucunda elde edilen geri bildirimler ışığında, gerekli düzenlemeler yapılarak yarı yapılandırılmış görüşme formuna son şekli verilmiştir. Çalışmanın ana sorusu TYMMÖP hakkında öğretmen görüşleri nelerdir? Araştırmanın amacına uygun olarak görüşme formunda yer alan sorular ise şu şekildedir:

1. Sonuç yerine süreç odaklı ölçme sistemi hakkındaki görüşleriniz nelerdir?
2. Beceri odaklı yaklaşımın, sınav temelli ölçme sistemine katkıları hakkındaki görüşleriniz nelerdir?
3. Velilere yönelik hazırlanan bilgilendirme kılavuzlarının öğrencilerinin eğitim süreçlerine aktif katılım sağlayacağı konusundaki görüşleriniz nelerdir?
4. TYMMÖP'nin öğrencilere sağlayacağı katkılar konusundaki görüşleriniz nelerdir?

Veri toplama süreci

Araştırmaya katılım, katılımcıların tamamen gönüllü olmaları temelinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın uygulanabilmesi için, İstanbul Gedik Üniversitesinden 07.04.2025 tarihli ve E-56365223-050.04-2025.137548.84 sayılı ile etik komisyon izni alınmıştır. Katılımcılara, araştırma süresince elde edilen verilerin yalnızca bu çalışmada kullanılacağı ve kimlik bilgilerinin gizli tutulacağı belirtilerek gönüllü katılım formu imzalatılmıştır. Odak grup görüşmesi, araştırmacı tarafından doğrudan yürütülmüş ve katılımcılardan yazılı izin alınarak kayıt altına alınmıştır. Odak grup görüşmesi, araştırma kapsamında bazı benzer özelliklere sahip 4-12 arasındaki katılımcı ve moderatör eşliğinde, katılımcı kişilerin düşüncelerini rahatlıkla ifade edebileceği bir ortam oluşturularak veri toplamanın amaçlandığı bir tekniktir (Gülcan, 2021). Toplam 1 saat 26 dakika 11 saniye süren bu odak grup görüşmesi, katılımcıların kendilerini daha rahat ifade edebilmeleri amacıyla okul ortamında, boş bir sınıfta gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın son aşamasında, elde edilen ses kayıtlarının dökümü hazırlanarak analiz için hazır hale getirilmiştir.

Veri analizi

Nitel verinin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi; nesnel, ölçülebilir, doğrulanabilir olan bilgiye ulaşmak amacıyla doküman, metin başta olmak üzere pek çok farklı materyali belli kurallar dâhilinde analiz etmeyi sağlayan bir tekniktir (Metin & Ünal, 2022). Katılımcıların TYMMÖP hakkındaki görüşleri, alan yazınla uyumlu olarak belirlenen temalar doğrultusunda incelenmiştir. Bu süreçte, katılımcıların görüşleri dikkatlice okunmuş, görüşme verileri düzenlenmiş, anlamlı veri birimleri tespit edilmiş ve bu veriler kodlanmıştır.

Ayrıca, taslak temalar oluşturulmuş ve bu temalara uygun şekilde kodlar düzenlenmiştir. Taslak temalar gözden geçirilerek kesinleştirilmiş, temalar arasındaki ilişkiler belirlenmiş ve araştırma soruları doğrultusunda yapılandırılmıştır. Kodlar ilgili temalar çerçevesinde betimlenmiştir. Bulgular, doğrudan alıntılarla desteklenmiş, örneklerle zenginleştirilmiş ve bulgular görsel öğelerle ifade edilmiştir. Öğretmenlerin TYMMÖP'ye ilişkin görüşleri, belirli kodların oluşturulmasına imkân verecek şekilde düzenlenmiş; benzer görüşleri yansıtan kodlar, ilgili temaların yer aldığı sütunlara yerleştirilmiştir.

Bu araştırmada, odak grup görüşmelerinden elde edilen verilere yönelik güvenirlik analizi yapılmıştır. Temalar doğrultusunda gruplandırılan kodlar, üç farklı alan uzmanı tarafından incelenmiştir. Uzman değerlendirmeleri sonucunda, uzmanlar arasındaki görüş birliği ve farklılıklar tespit edilmiş ve uyumu yüzdesi hesaplanmıştır. Alan yazında “kodlama güvenilirliği” olarak adlandırılan bu süreçte, Miles ve Huberman'ın (1994)  nerdiği ve Δ (güvenirlik katsayısı) = C ( zerinde uzlaşı sağlanan konu veya terim sayısı) $\div$ ($C + d$ ( zerinde uzlaşı sağlanamayan konu veya terim sayısı)) $\times 100$ formülü kullanılmıştır (Baltacı, 2017). Bu formül aracılığıyla uzmanlar arası uzlaşma yüzdesi hesaplanmıştır. Araştırmacılar ve uzmanlar arasındaki genel uyum oranı %91 olarak belirlenmiştir. Miles ve Huberman (1994) tarafından ifade edilen %80'nin üzerindeki uzlaşma oranı, güvenilirliğin bir göstergesi olarak kabul edilmektedir.

Nitel araştırmalarda i  geçerliliğin sağlanması, araştırmacının veri toplama, analiz etme ve yorumlama sürecindeki tutarlılığına bağlıdır. Ayrıca, bu tutarlılığın nasıl sağlandığının da açık bir şekilde ifade edilmesi beklenir. I  geçerliliği temin etmek amacıyla uzun süreli etkileşim, derinlemesine veri toplama, çeşitliliğin artırılması, uzman görüşüne başvurma ve katılımcı onayı gibi çeşitli yöntemler kullanılmaktadır (Yıldırım & şimşek, 2016, ss. 270-271). Bu araştırmada, i  geçerliliğin sağlanması için yapılan görüşmeler, katılımcıların TYMMÖP'yi kapsamlı bir şekilde değerlendirebilmelerine olanak tanıyacak derinlikte yürütülmüştür. Görüşme öncesinde katılımcılar, TYMMÖP hakkında bilgilendirilmiş olup, bu sayede  ğretmenlerin TYMMÖP'ye dair görüşlerini alan yazınla tutarlı bir biçimde açıklama fırsatı bulmaları hedeflenmiştir. Elde edilen verilerin güvenilirliğini artırmak amacıyla, veriler sürekli olarak alan yazın ile karşılaştırılarak tutarlılıkları denetlenmiştir.

Bu araştırmada, TYMMÖP uygulamalarına ilişkin görüşlerin çeşitliliğini sağlamak amacıyla katılımcılar farklı branşlardan seçilmiştir. Ayrıca, çeşitli bakış açılarını ortaya çıkarabilmek için etkileşim temelli odak grup görüşmeleri düzenlenmiştir. I  geçerliliğin sağlanması amacıyla uzman görüşlerine de başvurulmuştur. Yarı yapılandırılmış görüşme formunun hazırlanması, verinin analizi ve yorumlanmasında alanında uzman kişilerden geri bildirim alınmıştır. Araştırmacı yanlılığını azaltmak ve veri inandırıcılığını artırmak için bulgular, doğrudan alıntılarla desteklenmiştir.

Nitel araştırmalarda dış geçerliliğin sağlanması için uygulanan yöntemlerden biri, araştırmacının kendi yorumunu katmadan verilere sadık kalarak sonuçları aktarmasıdır. Bu yönteme “ayrıntılı betimleme” denir (Yıldırım & şimşek, 2016, s.277). Bu çalışmada, araştırmanın tüm aşamaları ayrıntılı biçimde ortaya konulmuş; yarı yapılandırılmış görüşme formunun oluşturulması, verilerin toplanması, analiz edilmesi ve yorumlanması süreçleri özenle yürütülmüştür. Süreç, anlaşılır ve detaylı bir şekilde açıklanmıştır. Araştırmacının bulgulara dayalı yaptığı yorumlar, doğrudan alıntılarla desteklenmiştir. Ayrıntılı betimleme yöntemi kullanılarak, okuyucunun verilerin toplandığı ortamı zihninde canlandırması ve kendi bağlamına ilişkin olası sonuçları daha rahat öngörebilmesi sağlanmıştır. Bu betimleme, ayrıca okuyucuya kendi sonuçlarına ulaşma ve yorum yapma fırsatı sunmaktadır.

Bulgular ve Yorum

Bu araştırmada TYMMÖP çerçevesinde geliştirilen süreç odaklı  l me sistemi, beceri temelli yaklaşım ve veli bilgilendirme kılavuzları gibi uygulamaların  ğrenci gelişimine ve eğitim süreçlerine etkilerine ilişkin  ğretmen görüşlerine göre incelendiği bu araştırmadan elde edilen bulgular tema, kod ve frekans değerlerini içerecek şekilde tablolar halinde sunulmuştur. Süreç odaklı  l me sistemine ilişkin  ğretmen görüşleri Tablo 6'da yer almaktadır:

Tablo 6. TYMMÖP'nin  l me Sistemine İlişkin Bulgular

Tema	Kod	f
Süreç odaklı yaklaşım	Daha anlamlı	1
	öğrenmede etkili	3
	Etkinlikler fazla, ders süresi kısa	1
	Ders saatinin artırılması	1
	Etkinliklerin azaltılması	1
	öğrenciyi aktif izleme olanağı tanınması	3
	�ğrenci gelişimine katkı sağlama	2
	�ğrenci katılımı	3
	Yaratıcılığı artırma	1

Başarıyı artırma	1
Sorumluluk duygusunu geliştirme	3
Toplam	20

Tablo 6’da görüldüğü gibi katılımcılar *süreç odaklı yaklaşım* teması altında görüşlerini belirtmişlerdir. Bazı katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

“...Okullarımızda öğretmenler, oldukça değerli çalışmalar gerçekleştirmektedir. Ancak, değerlendirme sadece bir sınavla yapıldığında, beklenen sonuçlar elde edilemeyebilir. Asıl önemli olan, süreç boyunca gerçekleştirilen faaliyetlerin ve öğrencinin gelişim düzeyinin doğru bir şekilde belirlenmesidir. Buna “durum değerlendirmesi” adı verilir ve bu tür bir değerlendirme, bizim için çok daha anlamlıdır.” (Ö1)

“Süreç odaklı eğitim öğrenci açısından çok daha etkili ancak kalabalık sınıflarda yeterince uygulanamadığı görünüyor. Hem etkinliklerin yoğun olması hem de ders süresinin az olması bu süreci olumsuz etkiliyor. Ders saatinin artırılması ve ya etkinlik sayısının azaltılması daha verimli olur diye düşünüyorum.” (Ö2)

“Öğrencilerin bilgi ve becerilerindeki gelişimin aktif bir şekilde izlenmesi açısından yararlı olduğu kanısındayım. Değerlendirmelerin yalnızca sınav sonuçlarına endekslenmemesi, öğrencilerin gelişimine olumlu katkılar sağlayacaktır.” (Ö3)

“Öğrencin eğitime daha fazla katılır, başarı artar. Çünkü sürekli takip olur.” (Ö5)

“Bireysel olarak öğrencinin yeteneklerini açığa çıkarıp, sadece sınav anını değil, öğrenmeyi anlamlandıran, eğitim süresi boyunca aktif olmasını sağlayan, yaratıcılığını artıran bir sistem olduğunu düşünüyorum.” (Ö7)

“Sonuç yerine süreç odaklı değerlendirmenin öğrencinin yararına olan bir sistem olduğunu düşünüyorum. Öğrencinin tüm başarısını, eğitim aldığı tüm bir periyodu tek bir sınava sığdırmanın çok da adil olmadığı kanaatindeyim. ...Süreç odaklı öğrenme öğrenciyi daha da rahatlatacağı için başarı yüzdesi muhakkak artacaktır ve daha doğru sonuçlar alınacaktır diye düşünüyorum.” (Ö7)

“Eğitim öğretim sürecinde öğrencinin aktif, öğretmenin ise rol model olmasını ve süreci olumlu yönetmesi gerektiğini düşünüyorum. Aynı zamanda aktif olan öğrencinin sorumluluk duygusu gelişmektedir” (Ö9)

“Gelişimi teşvik eder. Uzun vadeli başarı sağlar. Motivasyonu artırır. Fakat ölçmesi daha zordur.” (Ö10)

Katılımcı öğretmenlerin ifadelerine göre süreç odaklı ölçme-değerlendirme sistemi, öğrencinin öğrenme sürecine aktif katılımını teşvik eden, bireysel gelişim düzeyini izlemeye imkân tanıyan ve öğrenmenin kalıcılığını destekleyen bir yaklaşım olarak öne çıkmaktadır. Bununla birlikte, bazı öğretmenler sürecin uygulanabilirliğine ilişkin yapısal sorunlara da dikkat çekmiştir. Kalabalık sınıflar, ders saatlerinin yetersizliği ve etkinlik yoğunluğu gibi faktörlerin sürecin verimliliğini olumsuz etkilediği ifade edilmiştir.

Beceri odaklı yaklaşımın süreç odaklı ölçme sistemine katkıları hakkındaki öğretmen görüşleri Tablo 7’de yer almaktadır.

Tablo 7. Beceri Odaklı Yaklaşımın Sınav Temelli Ölçmeye Katkılarına İlişkin Bulgular

Tema	Kod	F
Beceri odaklı yaklaşımın sınav temelli ölçme sistemine katkıları	Kalabalık sınıflarda dezavantaj durum oluşturma	1
	Farklı öğrenme tarzlarını ele alması	1
	Farklı yetenekleri dikkate alması	1
	Sınav stresinden kaynaklı baskıyı azaltma	2
	Zaman baskısından kaynaklı stresi azaltma	1
	Öğrencileri hayata hazırlama	5
	Çift yönlü etkileşim	3
	Üst düzey düşünme becerilerini geliştirme	1
	Kalıcı öğrenme	2
	Hayata aktarım becerisini geliştirme	5
	Toplam	22

Tablo 7’de görüldüğü gibi katılımcılara *beceri odaklı yaklaşımın sınav temelli ölçme sistemine katkıları* teması altında görüşlerini belirtmişlerdir. Bazı katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

“... Ancak kalabalık sınıflarda tüm öğrencilere aynı süre ayırlamadığı için bu durum sınavı da olumsuz etkiliyor. Değerlendirme yeterli düzeyde yapılamazsa başarıyı olumsuz etkiliyor. Yanlış öğrenmelerin önüne geçmek zor oluyor.” (Ö2)

“Bu yaklaşım öğrencilerin farklı öğrenme tarzlarını ve yeteneklerini dikkate alması bakımından son derece faydalıdır. Sınav stresi ve zaman baskısından kaynaklanan dezavantajları azaltmaya yardımcı olabilir. Diğer yandan öğrencilerin hayata daha hazırlıklı olmalarını sağlayabilir” (Ö3)

“...Bu da çift yönlü eğitimi beraberinde getirir. Hem öğrenme hem de pratik yapmayı ortaya koyar.” (Ö5)

“Beceri odaklı yaklaşım öğrencinin ezber yerine analiz etme, problem çözme, eleştirel düşünme ve yaratıcılık becerilerini destekler. Öğrencinin öğrendiği bilgiyi gerçek hayat senaryosuna aktarması kolaylaşır. Ayrıca öğrenci öğrenme yetersizliklerine anında dönüt aldığı ve çözüm ürettiği için kalıcı ve çözüm odaklı öğrenme sağlanır. Bu da sınav temelli ölçmede başarıyı artırır. Fakat sınav temelli ölçme değerlendirme sistemlerinin yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.” (Ö6)

“Beceri odaklı yaklaşımda öğrenci öğrenme yetersizliklerine anında dönüt aldığı için kalıcı öğrenmesi güçlenir. Bu da sınav temelli ölçmede başarıyı artırır.” (Ö7)

“Beceri odaklı yaklaşım sayesinde öğrencilere aktarılması hedeflenen bilgilerin işlenişini, bu bilgileri hayata geçirmenin katkılarını görebiliriz. Bu sayede öğrenilen bilgiler artık öğrenci için daha kalıcı hale gelecektir diye düşünüyorum.” (Ö8)

“Beceri odaklı yaklaşım sadece sonucu değil süreci de değerlendirmemizi içerir. Bu yönüyle önemlidir. Öğrenciye öğrendiklerini uygulama imkânı sağlamaktadır.” (Ö9)

Öğrenme sürecini daha etkin hale getirir. Sınav kaygısı azalır. Uygulamalı ve proje tabanlı değerlendirmeyi teşvik eder.” (Ö10)

Katılımcıların ifadelerine göre kalabalık sınıflarda her öğrenciye yeterli bireysel zaman ayırlamaması, ölçme ve değerlendirme süreçlerini olumsuz etkilemekte, bu durum da öğrencilerin başarı düzeylerine yansımaktadır. Bu bağlamda, beceri temelli yaklaşımın öğrencilerin farklı öğrenme stillerini ve bireysel özelliklerini dikkate alması bakımından daha kapsayıcı ve etkili bir yöntem olduğu belirtilmiştir. Ayrıca bu yaklaşımın, sınav stresi ve zaman baskısından kaynaklanan dezavantajları azaltmaya yardımcı olabileceği, öğrencilerin hayata daha hazırlıklı bireyler olarak yetişmelerine katkı sağlayabileceği ifade edilmiştir. Veli bilgilendirme kılavuzlarının öğrencilerin eğitim süreçlerine aktif katılım sağlamasına yönelik öğretmen görüşleri Tablo 8’de yer almaktadır:

Tablo 8. Veli Bilgilendirme Kılavuzlarının Öğrenci Katılımına Katkısına Dair Görüşlere İlişkin Bulgular

Tema	Kod	F
Veli Bilgilendirme Kılavuzlarının Öğrenci Katılımına Etkisi	Öğrenci üzerindeki baskıyı azaltma	2
	Derslere aktif katılımı destekleme	2
	Öğrencileri kıyaslamayı engellemesi	1
	Değerler konusunda öğrenciyi duyarlı hale getirme	1
	Öğrencinin edindiği becerilerini takip etme	1
	Öğrenci başarısını destekleme	2
	Öğrenci eksikliklerini takip etme	4
	Öğretmen-veli işbirliğini geliştirme	1
	Öğrencide motivasyon artışını sağlama	1
	Veliyi sorumlulukları hakkında bilgilendirme	1
	Toplam	16

Tablo 8’de görüldüğü gibi katılımcılar *veli bilgilendirme kılavuzlarının öğrenci katılımına etkisi* teması altında görüşlerini belirtmişlerdir. Bazı katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

“Velilerin sürece dâhil edilmesi, eğitim sisteminden ve neler yapıldığından bilgi sahibi olmaları öğrenci üzerindeki baskıyı azaltır. Öğrencilerin başka öğrencilerle kıyaslanmasının önüne geçer. Dolayısıyla öğrenci aktif katılım konusunda cesaret bulur.” (Ö2)

“Özellikle eğitim sürecinin yalnızca sınıf içinde değil, evde ve toplum içinde de devam ettiği düşünüldüğünde, velilerin bu sürece dâhil edilmesi önemli faydalar sağlar. Kılavuzlar, velilerin farkındalığını ve süreçlere etkin katılımını artırabilir.” (Ö3)

“Daha güncel ve zamanı yakalayan eğitim sistemidir. Eğitim sürecini olumlu etkileyecektir. Öğrenciyi değerler konusunda daha duyarlı hale getirecektir.” (Ö5)

“Veli bilgilendirme kılavuzları sayesinde veliler öğrencinin eğitim sürecindeki eksikliklerini ya da edindiği becerilerini takip edip öğrenciye bu süreçte eksiklerini gidermeye destek olunması gereken noktaları bilir. Veli süreçten haberdar olduğu için öğretmen-veli işbirliğine ise daha çok katkı sağlar.” (Ö6)

“Öğrencilerin eğitim sürecindeki eksikliklerini ya da becerilerini takip edip, öğrenciye destek olunması gereken noktaları bilir. Okul dışı etkenlerin de öğrencinin motivasyonuna etkisinde takipte olur.” (Ö7)

“Velilere yönelik hazırlanan bilgilendirme kılavuzlarını gözlemlediğimde, aslında öğrencilerin eğitim süreçlerinde onların da birçok sorumluluğa sahip olduğunu görmekteyim. Tabii ki öğrencinin eğitim sürecine yansıtacak olan bu sorumluluğun yerine getirilmesi tek bir kılavuz ile sağlanabilir mi emin değilim. Öğrencilerinin eğitim sorumluluklarını tamamen alamayan öğrenci velilerinin yine her şeyi okuldan bekleme tavrının devamı söz konusu olacaktır.” (Ö8)

“Bilinçli bir veli bilinçli bir neslin yetişmesi için elzemdir. Bu sebeple süreci ve öğrenciyi takip eden, öğretmenlere köstek değil destek olabilecek veliler her zaman eğitim öğretimin ayrılmaz bir parçasıdır.” (Ö9)

“Akademik gelişmeleri desteklemek, okul ile daha güçlü bir iş birliği sağlamak ve eğitime gizli bir şekilde dâhil olmalarını sağlamak açısından faydalıdır.” (Ö10)

Öğretmen görüşlerine göre velilerin sürece bilinçli şekilde dâhil edilmesi, yalnızca öğrencinin akademik başarısını değil, aynı zamanda motivasyonunu, öz güvenini ve aktif katılımını da desteklemektedir. Veli bilgilendirme kılavuzları, velilerin farkındalığını artırarak öğretmen-veli iş birliğini güçlendirmekte ve öğrencilerin eksikliklerinin daha erken fark edilmesini sağlamaktadır.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Programı’nın öğrencilere sağlayacağı katkılara yönelik öğretmen görüşleri Tablo 9’da yer almaktadır:

Tablo 9. Öğrencilere Sağlayacağı Katkılar Konusundaki Görüşlerine İlişkin Bulgular

Tema	Kod	F
Beklenen Katkılar	Bireysel farklılıkları dikkate alma	1
	Konu etkinlikleri düzenleme	1
	Öğrenci sayısı farklılıklarının gözetilme gereği	2
	Öğrenci kapasitesindeki farklılık	1
	Beceri gelişimi	1
	Bireysel potansiyelin keşfi	2
	Değer ve etik eğitimi	2
	Dijital uyum	2
	Bilgi ve beceriyi harmanlama	1
	Öz değerlendirme imkânı sunma	1
	Etkin ve anlamlı öğrenme	3
	Öğrenci gelişimini destekleme	1
	Zihinsel gelişimi destekleme	1
	Bedensel gelişimi destekleme	1
	Duygusal gelişimi destekleme	1
	Öğrenmeyi kalıcı kılma	3
	Toplam	24

Tablo 9’da görüldüğü gibi katılımcılar *beklenen katkılar* teması altında görüşlerini belirtmişlerdir. Bazı katılımcıların görüşleri şu şekildedir:

“Beceri gelişimi, bireysel potansiyelin keşfi, değer ve etik eğitimi, dijital uyum konularında yetkinlik kazandırmayı sağlayabilir.” (Ö1)

“Bireysel farklılıklar dikkate alınıp, sürece öğrencinin dâhil edilmesi olumlu etki yaratır. Ancak konular ve etkinlikler konusunda bir düzenleme yapılması daha iyi olur. Çünkü her okulun mevcudu ve öğrenci kapasitesinin aynı olmaması modelin etkinliğini ortaya çıkarmada yetersiz kalıyor.” (Ö2)

“Bilgi ve beceriyi harmanlama, milli ve evrensel değerleri sahiplenme, teknoloji ve dijital çağa uyum ayrıca uygulama ve deneyimsel öğrenme yeteneklerini geliştirmede katkı sağlayacaktır.” (Ö6)

“Öğrencilere öz değerlendirme imkânı verir. Öğrenmeyi keşfettiği için kalıcı kılar.” (Ö7)

“Kitap içeriğindeki etkinlik sayısı azaltılabilirse zaman daha etkili kullanılabilir. Maarif modelinde 9. Sınıf Tarih dersi 2 ders saati ile sınırlandırılmayarak en iyi ihtimalle 3 ya da 4 ders saati olarak planlandığında öğrenci katılımı daha yüksek düzeyde olacaktır. Böylelikle öğrenciler hem sürece hem sonuca yönelik TYMMÖP’nin en etkin üyesi olacaklardır. Bir diğer nokta sınıfların kalabalık oluşudur. Bu noktada gerekli çalışmaların yapılması verimi artıracaktır.” (Ö9)

“Öğrenci merkezli, beceri ve etkinlik temelli yaklaşım ile değerler eğitimi odaklı yapısı, öğrencilerin yalnızca zihnin gelişimlerini değil, aynı zamanda beden ve duygusal yönden gelişimlerini de destekleyecektir.” (Ö10)

Katılımcıların ortak vurgusu, modelin bireysel farklılıkları gözetmesi, öğrenciyi sürece aktif şekilde dâhil etmesi ve bilgi ile beceriyi harmanlayarak kalıcı öğrenmeyi teşvik etmesidir. Özellikle öz değerlendirme, deneyimsel öğrenme, dijital uyum ve etik-değer eğitimi gibi alanlarda öğrenci gelişimini desteklemesi, modelin bütüncül yapısını ortaya koymaktadır. Ancak bazı öğretmenler, uygulamaya dair yapısal sınırlamalara dikkat çekmiştir. Kalabalık sınıflar, ders saati yetersizliği ve etkinlik yoğunluğu gibi unsurlar, modelin potansiyelini tam olarak ortaya koymada engel oluşturmaktadır. Bu nedenle içerik yoğunluğunun azaltılması ve fiziksel-işlevsel koşulların iyileştirilmesi gerektiği ifade edilmektedir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

TYMMÖP çerçevesinde geliştirilen süreç odaklı ölçme sistemi, beceri temelli yaklaşım ve veli bilgilendirme kılavuzları gibi uygulamaların öğrenci gelişimine ve eğitim süreçlerine etkilerine ilişkin öğretmen görüşlerinin ortaya konulmasının amaçlandığı bu çalışmada şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Süreç odaklı ölçme sistemi teması altında katılımcılar öğrenmede anlamlı olduğu, öğrenciyi aktif olarak izleme olanağı sunduğu, öğrenci katılımı sağladığı ve öğrenciyi sorumluluk duygusu geliştirmeye katkıda bulunduğunu ifade etmişlerdir. Süreç odaklı ölçme sistemi; öğrencinin öğrenme sürecine etkin katılımını teşvik etmesi, anlamlı öğrenmeyi desteklemesi, izleme imkânı sunması ve öğrencide sorumluluk bilincinin gelişimine katkı sağlaması bakımından etkili bir yöntem olarak değerlendirilmektedir. Bir araştırma bulgusu, TYMMÖP’nin öğrenciyi aktifleştirdiğini, sorumluluk bilinci kazandırdığını ifade etmektedir (Uygun & Akgül, 2024). Bir başka araştırma bulgusuna göre TYMMÖP, tüm öğrencilerin potansiyellerini en üst seviye çıkaracak kapsayıcı bir program olma özelliğini taşımaktadır (Temur, 2025). Araştırmalar süreç odaklı ölçme ve değerlendirmenin öğretme ve öğrenme sürecine destek veren (Çepni, 2007; Gipps & Stobart, 2003), öğreten ve öğrenenin süreçte aktif olduğunu belirtmektedir (Black & William, 2010). Araştırma bulguları, mevcut araştırmamızın sonuçlarını desteklemektedir.

Beceri odaklı yaklaşımın sınav temelli ölçme sistemine katkıları teması hakkında katılımcılar öğrencileri hayata hazırlamada, çift yönlü etkileşim sağlamada, hayata aktarım becerisini geliştirmede katkılar sunduğunu ifade etmişlerdir. Elde edilen bulgular, beceri odaklı yaklaşımların sınav temelli ölçme sistemlerinde öğrenci merkezli ve yaşamla bağlantılı öğrenme süreçlerinin güçlendirilmesine katkı sunduğunu göstermektedir. Bir araştırma bulgusu, sınav kaygısından uzak olmanın verimli bir öğrenme gerçekleştirmeye katkı sunacağı şeklindedir (Uygun & Akgül, 2024). Başka bir araştırma bulgusu TYMMÖP’nin beceri ve süreç değerlendirme sistemine göre kurgulanmaya çalışıldığı, merkezi olarak yapılan ortaöğretime ve yükseköğretime geçiş sınavlarının süreç değerlendirme sisteminden çok farklı olduğunu şeklindedir. Bu durumun öğrenci, öğretmen ve velilerde kaygıya neden olduğu ifade edilmiştir (Küçük & Kurt, 2025). Araştırma bulguları, mevcut araştırmamızın sonuçlarını desteklemektedir.

Veli bilgilendirme kılavuzlarının öğrenci katılımına etkisi teması altında katılımcılar öğrenci üzerindeki baskıyı azalttığı, derslere aktif katılımı sağladığı, öğrenci başarısını desteklediği, öğrenci eksikliklerini takip etme açısından katkılar sağladığını belirtmişlerdir. Araştırma sonuçları, veli bilgilendirme kılavuzlarının öğrenci katılımını artırarak akademik başarının desteklenmesinde, öğrenme sürecine yönelik baskının azaltılmasında ve öğrenci gelişiminin daha etkin izlenmesinde önemli bir araç olduğunu ortaya koymaktadır. Bir araştırma bulgusu, veli bilgilendirme kılavuzlarının öğrenmeyi eğlenceli hale getirirken aynı zamanda ailelerin eğitim sürecine daha bilinçli bir şekilde yaklaştığını böylece eğitim sürecindeki rollerini pekiştirdiğini ifade etmektedir (Kaya & Uyanık Aktulun, 2024). Araştırma bulguları, mevcut araştırmamızın sonuçlarını desteklemektedir. Başka bir araştırma bulgusu, velilere yönelik yapılan bilgilendirme çalışmalarının yetersiz olduğunu ifade ederek (Küçük & Kurt, 2025) farklı bir araştırma bulgusuna ulaşmıştır.

Beklenen Katkılar teması altında katılımcılar bireysel potansiyelin keşfi, değer ve etik eğitimi, dijital uyum sağlamada, etkin ve anlamlı öğrenmede, öğrenmeyi kalıcı hale getirmede katkılar sağlayacağını ifade etmişlerdir. Bulgular, beklenen katkıların öğrencinin bireysel potansiyelini açığa çıkarmaya, değer ve etik gelişimini desteklemeye, dijital yeterlik kazandırmaya ve kalıcı, anlamlı öğrenme süreçlerini yapılandırmaya yönelik önemli fırsatlar sunduğunu göstermektedir. Bir araştırma bulgusu, TYMMÖP'nin öğrenci başarısını artırma ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirme potansiyeline sahip olma özelliği taşıdığını ifade etmektedir (Duyul, Duyul, Kesman & Kesman, 2025). Başka bir araştırma bulgusu, katılımcı görüşlerine göre TYMMÖP'nin bilgi, beceri, eğilim ve değerleri bütüncül olarak geliştirdiği şeklindedir (Karataş, 2025). Yapılan bir başka çalışmada ise TYMMÖP'nin değer odaklı olduğu, teknolojik ürünlerin etkin kullanımına olanak sağlayan bir yapıda düzenlendiği belirtilmiştir (Uygun & Akgül, 2024; Yıldırım & Çalışkan, 2024). Araştırma bulguları, mevcut araştırmamızın sonuçlarını desteklemektedir. Başka bir çalışmada ise katılımcılar TYMMÖP hazırlanırken kendi görüşlerinin alınmadığı, müfredatın aceleye geldiğini, çok hızlı uygulamaya konulduğunu ifade ederek (Akpınar, Özer, Oral & Köksalan, 2024; Uygun & Akgül, 2024) farklı bir araştırma bulgusuna ulaşmışlardır.

Araştırma bulguları resmi Anadolu Lisesinde görev yapan öğretmen görüşleri ile sınırlıdır. Diğer okul türlerindeki öğretmen görüşlerinin alınmasına ihtiyaç duyulmaktadır. TYMMÖP'de yer alan veli bilgilendirme kılavuzlarının işlevselliğine dair veli görüşlerinin alınmasına ihtiyaç bulunmaktadır. Süreç içerisinde özellikle alınan kararlardan etkilenen taraf olmaları ve kararların uygulanabilirliğinin artırılması için Liselere Geçiş Sınavına (LGS) girecek olan 8.sınıf ve Yükseköğretim Kurumları Sınavına (YKS) girecek olan 12.sınıf öğrencilerinin de görüşleri alınabilir.

Öğretmenlerin alacağı hizmet içi eğitim seminerlerinin TYMMÖP'nin uygulama detaylarına hâkim olunması amacıyla sıklıkla düzenlenmesi önerilebilir. Okul müdürlerinin TYMMÖP konusunda öğretmenlere rehberlik etmelerine olanak sağlayacak toplantılara düzenli olarak yer verilebilir, bu durum bir programlama ile yapılabilir. Toplantılarda dile getirilen hususlar raporlaştırılarak izleme ve değerlendirme uygulamaları kapsamında TYMMÖP'ye katkıda bulunacak şekilde değerlendirilebilir. İyi uygulama örneklerine yer verilerek bu uygulamaların yaygınlaştırılması sağlanabilir. Öğrenci ve öğretmenlerin kaygısını gidermek amacıyla süreç odaklı değerlendirme sisteminin LGS ve YKS ile entegre edilmesi ve bu konuda paydaşların bilgilendirilmesi sağlanabilir.

Çıkar Çatışması Beyanı

Yazar, bu makalenin araştırma, yazarlık ve/veya yayın süreci ile ilgili herhangi bir potansiyel çıkar çatışması olmadığını beyan eder.

Mali Destek

Yazar bu makalenin araştırılması, yazılması ve/veya yayınlanması için herhangi bir mali destek almamıştır.

Yayın Etiği Beyanı

Çalışmada etik dışı bir husus bulunmadığını, araştırma ve yayın etiğine özenle uyulduğunu beyan ederim.

Yazar Katkı Oranı

Çalışma, bizzat araştırmacı tarafından yürütülmüş ve raporlanmıştır.

Etik Kurul İzni

Bu çalışma için İstanbul Gedik Üniversitesi, Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan 07.04.2025 tarihli ve E-56365223-050.04-2025.137548.84 sayılı kararı ile etik kurul onayı alınmıştır.

Kaynakça

- Akpınar, B., Özer, B., Oral, B., & Köksalan, B. (2024). Türkiye Yüzyılı Maarif Modelinin program geliştirme ve felsefi düzleminden analizi. *EKEV Akademi Dergisi*(99), 59-73. <https://doi.org/10.17753/sosekev.1489135>
- Aksoy, G., & Taşkın, G. (2019). Öğretim programlarının değişmesini etkileyen faktörlerin, sosyal bilgiler ve fen bilimleri müfredatlarını etkileme boyutu. *Millî Eğitim*, 48 (224), 75-99.
- Arslankara, V. B., & Arslankara, E. (2024). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin felsefi temelleri: Ontolojik, epistemolojik ve aksiyolojik bakış açılarından bir değerlendirme. *İstanbul Eğitim Dergisi*, 1(1), 121-145. <https://doi.org/10.71270/istanbulegitim.istj.1557889>.
- Ateş, H. (2024). Türkiye Yüzyılı Maarif Modelinde bahsedilen öğrenci profili “yetkin ve erdemli insan”’a ulaşmanın yolu. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(71), <http://dx.doi.org/10.29228/SOBIDER.77101>
- Aydoğmuş, A., & Coşkun-Keskin, S. (2012). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin süreç odaklı ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanma durumları: İstanbul ili örneği. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 110-123. <https://doi.org/10.17860/efd.84220>
- Baltacı, A. (2017). Nitel veri analizinde Miles-Huberman modeli. *Abi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(1), 1-14.
- Başol, G. (2019). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* (6. Baskı). Pegem Akademi.
- Berk, Ş. & Özer, B. (2024). “Türkiye Yüzyılı” Maarif Modeli (TYMM) öğretim programlarına ilişkin düşünceler. *Journal of History School*, 73, 3241-3256.
- Black, P., & Wiliam, D. (2010). Inside the black box: Raising standards through classroom assessment. *Phi Delta Kappan*, 92(1), 81-90. <https://doi.org/10.1177/003172171009200119>.
- Bushell, G. (2006). Moderation of peer assessment in group projects. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 31(1), 91–108. doi:10.1080/02602930500262395.
- Chalkiadaki, A. (2018). A systematic literature review of 21st century skills and competencies in primary education. *International Journal of Instruction*, 11(3), 1-16. <https://doi.org/10.12973/iji.2018.1131a>.
- Çepni, S. (2007). *Performans Değerlendirmesi*. E. Karip (Ed.) *Ölçme ve Değerlendirme içinde* (193-239), PegemA Yayıncılık, Ankara.
- Çokluk, O., Yılmaz, K., & Oğuz, E. (2011). Nitel bir görüşme yöntemi: Odak grup görüşmesi. *Kuramsal Eğitimbilim*, 4(1), 95-107.
- Demirel, O. (2024). *Eğitimde program geliştirme: Kuramdan uygulamaya*. Pegem Yayıncılık.
- Duyul, S., Duyul, Y., Kesman, M., & Kesman, M. (2025). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli konusunda öğretmen görüşleri. *Ulusal Eğitim Dergisi*, 5(3), 20262. <https://uleder.com/index.php/uleder/article/view/562>.
- Edmonds, W. A., & Kennedy, T. D. (2017). Phenomenological perspective. In an applied guide to research design: Quantitative, qualitative, and mixed method. USA: Sage. <https://dx.doi.org/10.4135/9781071802779>.
- Gipps, C., & G. Stobart. (2003). Alternative assessment. T. Kellaghan and D.L. Stufflebeam, (Ed.), In International handbook of evaluation, 549–76. Kluwer Academic Publishers.
- Göçer, A., Arslan, S., & Çaylı, C. (2017). Türkçe eğitiminde öğrenci gelişim durumunun belirlenmesinde süreç temelli tamamlayıcı ölçme değerlendirme yöntem ve araçları. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(28), 263-292.
- Göker, S. D. (2015). Denetim sürecinde öğretmen öğrenmesi için geliştirici bir geribildirim modeli. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(10), 817-826.
- Gülcan, C. (2021). Nitel bir veri toplama aracı: Odak (focus) grup tekniğinin uygulanışı ve geçerliliği üzerine bir çalışma. *Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü e-Dergisi*, 4(2), 94-109.
- Karataş, İ. H.. (2024). Türkiye yüzyılı maarif modeli hakkında, *Alanyazın*, 5(1), 6-11.

- Karataş, F. (2025). Öğretmen adaylarının gözüyle Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM): Değerlendirme raporlarının tematik analizi. *Neşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 15(2), 1068-1087.
- Kaş, B., & Işık, S. (2021). Çeviri öğretiminde ölçme ve değerlendirme yaklaşımları: ürün odaklı değerlendirme ve süreç odaklı değerlendirme. (Uluslararası Dil ve Çeviribilim Kongresi Tam Metin Bildiri Kitabı içinde (Aralık, 2021 Selçuk Üniversitesi), (O. Köksal, Ed.), ss.19-28. Erişim tarihi: 22.03.2025.
- Kaya, Ü. Ü., & Uyanık Aktulun, Ö. (2024). The expanding perspective of parental involvement in early childhood education: The Türkiye Century Maarif Model. (1. International Transylvania Scientific Researches and Innovation Congress, (14-15, December 2024 Romania). <https://www.wosconkongreleri.com/> Erişim tarihi: 19. 03. 2025.
- Kılcan, T. (2021). Yeni nesil matematik sorularına ilişkin tutum ölçeği geliştirme: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Anadolu Kültür Araştırmaları Dergisi (JANCR)*, 5 (2), 170–180. <https://ankad.org/index.php/ankad/article/view/113>.
- Kösterelioğlu, İ., & Çelen, Ü. (2016). Öz değerlendirme yönteminin etkililiğinin değerlendirilmesi. *İlköğretim Online*, 15(2). <https://doi.org/10.17051/io.2016.44304>.
- Küçük, Z. A., & Kurt, T. (2025). Türkiye Yüzyılı Maarif Modelinin, eğitim reformlarının etkililiği bağlamında okul yöneticilerinin görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Uluslararası Sosyal Bilimlerde Mükemmellik Arayışı Dergisi (USMAD)*, 8, 2-27.
- McMillian, J. H. (2007). *Classroom assessment principles and practice for effective instruction* (4 th Ed). Pearson/ Allyn & Bacon.
- Metin, O., & Ünal, Ş. (2022). İçerik analizi tekniği: İletişim bilimlerinde ve sosyolojide doktora tezlerinde kullanımı. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(Özel Sayı 2), 273-294.
- Millî Eğitim Bakanlığı [MEB] (2024). Öğretim programları sıkça sorulan sorular. (<https://mufredat.meb.gov.tr/Default.aspx> Erişim tarihi: 19. 02. 2025).
- Millî Eğitim Bakanlığı [MEB] (2024). Millî Eğitim Bakanlığı Türkiye Yüzyılı Maarif Modeline genel bakış. (<https://tymm.meb.gov.tr/genel-bakis> Erişim tarihi: 07.03.2025).
- Millî Eğitim Bakanlığı [MEB] (2024a). Öğrenci profili: Yetkin ve erdemli insan (<https://tymm.meb.gov.tr/ogrenci-profil>) erişim tarihi: 03.08.2025).
- Millî Eğitim Bakanlığı [MEB] (2024b). Öğrenme kanıtları (ölçme ve değerlendirme). (<https://tymm.meb.gov.tr/olcme-degerlendirme> Erişim tarihi: 03. 08. 2025).
- Millî Eğitim Bakanlığı [MEB] (2024c). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları veli bilgilendirme kılavuzu. (<https://tymm.meb.gov.tr/upload/kilavuz/veli-kilavuzu.pdf> Erişim tarihi: 07.03. 2025).
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook* (2. bs.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Özge Sağbaş, N. (2021). Türkiye’de öğretim programlarında politik eğitim yansımaları. (Mehmet Akif Sözer, Turgay Öntaş, Eds.), *Çocuklukta Politik Toplumsallaşma kitabı* içinde, ss. 153-175. Pegem Yayıncılık.
- Prawat, R. S. (1992). Teachers beliefs about teaching and learning: a constructivist perspective. *American Journal of Education*, 100(3), 354-393. <http://www.jstor.org/stable/1085493?origin=JSTOR-pdf> Erişim tarihi: 27.03.2025.
- Temur, S. (2025). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli öğretim programları ortak metninin kapsayıcı ölçme ve değerlendirme ilkeleri açısından incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 1, 19-41.DOI: 10.15390/EB.2025.13988.
- Türk Dil Kurumu Sözlükleri [TDK] (2025). Kılavuz. <https://sozluk.gov.tr/> Erişim tarihi: 22.03.2025.
- Türnüklü, A. (2000). Eğitimbilim araştırmalarında etkin olarak kullanılabilir nitel bir araştırma tekniği: Görüşme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 24, 543-559.
- Uygun, K., & Akgül, G. (2024). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’ne ilişkin görüşleri. *Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 8(2), 81-102.
- Ülçay, O. (2024). Türkiye yüzyılı maarif modeli değerlendirmesi. *Ulusal Eğitim, Toplum ve Dünya Dergisi*, 1(2), 70-75.

- Üredi, P. (2024). Öğretmen yetiştirme programlarına yön vermek üzere bütüncül ölçme ve değerlendirme uygulamalarının öğretim programlarında uygulanma düzeyleri. *International Journal of Education and New Approaches*, 7(1), 10-30. <https://doi.org/10.52974/jena.1497259>.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Seçkin.
- Yıldırım, Y., & Çalışkan, A. (2024). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin 21. yüzyıl insan profili açısından değerlendirilmesi. *Electronic Journal of Education Sciences*, 13(26), 204-220 DOI: 10.55605/ejedus.1548121.
- Yurdakal, İ. H. (2024). Türkiye yüzyılı maarif modeli: 2024 ilkököl Türkçe dersi öğretim programının (1, 2, 3 ve 4. Sınıflar) incelenmesi. *Temel Eğitim*, 6(24), 76-88.
- Wiggins, G. (2011). A true test: Toward more authentic and equitable assessment. *Phi Delta Kappan*, 92(7), 81-93. <https://doi.org/10.1177/003172171109200721>.

EXTENDED SUMMARY

Türkiye has undergone substantial transformation and development in the field of education, taking significant steps towards establishing a modern, contemporary, and nationally rooted educational system. Within this context, the *Türkiye Century Maarif Model* has been implemented, aiming to enhance the quality of education through a student-centred approach. The model encompasses key components such as curriculum design, teacher roles, student expectations, and parental involvement. The curriculum is defined as “the systematic organisation of all learning experiences aimed at equipping individuals with the knowledge and skills associated with a particular subject, both within and outside the school environment” (Demirel, 2024). Curricula also determine learning objectives which outline the expected knowledge and skill levels students should attain at each grade level (Ministry of National Education [MoNE], 2024).

Since the proclamation of the Republic, curricula have been revised in the years 1924, 1926, 1936, 1948, 1968, 1998, 2005, 2009, 2017, and 2018 (Özge Sağbaşı, 2021). Human, physical, political, and social factors have all played a role in these periodic updates and modifications (Aksoy & Taşkın, 2019). In the 2024 implementation of the Türkiye Century Maarif Model, emphasis has been placed on the necessity of simplification. The model promotes an interactive and reciprocal relationship between knowledge and skills and is framed around the guiding question, “What should the student know?” (MoNE, 2024).

This study aims to explore the views of teachers working in an Anatolian High School regarding the assessment and evaluation practices introduced under the Türkiye Century Maarif Model and the anticipated contributions of the model to students and parents. A review of the literature reveals a dearth of empirical research concerning the Türkiye Century Maarif Model. Existing studies largely rely on document analysis—a qualitative research method (Arslankara & Arslankara, 2024; Karataş, 2024; Ülçay, 2024; Yurdakal, 2024)—while only a few address teachers’ perspectives at the curriculum level (Uygun & Akgül, 2024). No studies have been found that examine teachers’ perspectives on the model’s assessment practices and parental information guides in terms of their potential benefits for parents, indicating a notable gap in the literature.

The findings obtained through teacher perspectives are expected to guide senior officials of the Ministry of National Education, other educational stakeholders, and policy-making processes. Moreover, these findings are anticipated to serve as a valuable data source for future research. The Türkiye Century Maarif Model is a framework that integrates national and universal values, effectively utilises technology, and aspires to build an inclusive system. Aiming to address the shortcomings in the current education system, the model seeks to transform Turkish education to align with contemporary needs. In this regard, forthcoming research and implementation efforts will enhance the model’s effectiveness and contribute to sustainable success in education.

This research, which focuses on teachers’ perspectives regarding the assessment and evaluation components of the Türkiye Century Maarif Model and its potential contributions to students and parents, was conducted using a qualitative research approach. The study group comprised 10 teachers working in a public Anatolian High School in Ankara during the 2024–2025 academic year. Çokluk, Yılmaz, and Oğuz (2011) note that such a sample size is adequate for focus group interviews. Data were collected through a semi-structured interview form developed by the researcher. The form included open-ended and probing questions aligned with the study’s objectives. Türnüklü (2000) highlights that semi-structured interview forms provide researchers with flexibility and alternative avenues of inquiry.

Participation in the study was entirely voluntary. Ethical approval was obtained from Istanbul Gedik University on 07/04/2025 (Ref: E-56365223-050.04-2025.137548.84). Participants were asked to sign a consent form, ensuring that the data collected would be used solely for research purposes and that their identities would be kept confidential.

Content analysis was used to analyse the qualitative data. Teachers’ views regarding the Türkiye Century Maarif Model were examined in line with pre-defined themes drawn from the literature. During the analysis process, interview transcripts were carefully reviewed, organised, and meaningful data units were identified and coded. Draft themes were developed and refined; codes were then reorganised under these themes. Relationships among themes were established and structured according to the research questions. Codes and data were descriptively presented within the context of relevant themes. Findings were supported with direct quotations, enriched with examples, and visual elements were used where appropriate. Teachers’ views were categorised into codes that reflected shared opinions and were then grouped into thematic columns accordingly.

The study specifically targeted teachers working in Anatolian High Schools, selected on the basis that these schools incorporate both academic and socio-cultural elements, making them a balanced setting for evaluating the Türkiye Century Maarif Model. The semi-structured interview questions were directed to participants, and the data collected were categorised under relevant themes and coded to determine frequency values.

Under the theme of process-oriented assessment systems, participants stated that such systems contribute to meaningful learning, provide opportunities for active monitoring of students, promote student engagement, and support the development of a sense of responsibility. Process-oriented assessment is regarded as an effective method due to its capacity to encourage active participation in the learning process, facilitate meaningful learning, enable systematic monitoring, and foster the development of responsibility in students.

Regarding the theme of the contributions of a skill-based approach to exam-oriented assessment systems, participants indicated that such an approach supports students' preparation for real life, facilitates two-way interaction, and enhances the ability to transfer learning to real-life contexts. The findings suggest that skill-based approaches contribute to the strengthening of student-centred and life-related learning processes within exam-oriented assessment systems.

Under the theme of the impact of parental information guides on student participation, participants reported that these guides help to reduce pressure on students, promote active engagement in lessons, support academic achievement, and assist in tracking students' learning needs. The findings indicate that parental information guides serve as a valuable tool in enhancing student participation, supporting academic success, reducing pressure associated with the learning process, and enabling more effective monitoring of student development. Under the theme of expected contributions, participants stated that the model is anticipated to support the discovery of individual potential, provide value and ethics education, facilitate digital adaptation, promote effective and meaningful learning, and contribute to the permanence of learning. The findings reveal that the expected contributions offer significant opportunities for uncovering students' individual potential, supporting the development of values and ethical understanding, fostering digital competence, and structuring lasting and meaningful learning processes.

The findings of the study are limited to the perspectives of teachers working in a public Anatolian High School. There is a need to gather the views of teachers from other types of schools to broaden the scope of the research. In addition, it is important to obtain parents' perspectives regarding the functionality of the parental information guides included in the Türkiye Century Maarif Model Curriculum. In the course of the process, the opinions of 8th grade students preparing for the High School Entrance Examination and 12th grade students preparing for the Higher Education Institutions Examination may also be sought, particularly because they are directly affected by the decisions taken and in order to enhance the feasibility of these decisions. It is recommended that in-service training seminars for teachers be held frequently to ensure a comprehensive understanding of the implementation details of the Türkiye Century Maarif Model Curriculum. Furthermore, school principals could be encouraged to regularly organise meetings that enable them to provide guidance to teachers regarding the curriculum. These meetings could be systematically scheduled, and the issues raised during the sessions could be documented and evaluated within the framework of monitoring and assessment activities to contribute to the ongoing development of the Türkiye Century Maarif Model Curriculum.